



Holka s klukem kamarádi
když už mají školy dost,
do družiny chodí rádi,
sami sobě pro radost.

Všem svým dobrým kamarádům
velmi rádi pomohou,
jak si zkrátit dlouhé chvíle,
jak stát sami na nohou.

V hernách mají vše co chtějí,
uplatní své schopnosti.
Máme radost, když se smějí
a jsou plni radosti.

Školní vzdělávací program školní družiny

**při Základní škole Opava, Englišova 82 –
příspěvková organizace**

746 01 Opava, Englišova 82

Platnost dokumentu od : 2. 9. 2019

Podpis ředitele školy : Mgr. Jan Škrabal

Podpis vedoucího vychovatele : Mgr. Jakub Palkovič

Razítko školy

Identifikační údaje

Název dokumentu:

Školní vzdělávací program školní družiny

při Základní škole Opava, Englišova 82 – příspěvková organizace

IČ 70 99 171

IZO ZŠ 102 432 546

Předkladatel:

Vedoucí vychovatel : Mgr. Jakub Palkovič

Ředitel školy : Mgr. Jan Škrabal

Tel. ŠD : 733 329 698

E-mail: druzina@zsenglisova.cz

Web : www.zsenglisova.cz

Zřizovatel školy:

Statutární město Opava

Horní nám. 69, 746 01 Opava

tel.: 553 756 111

E- mail: info@opava-city.cz

Web: www.opava-city.cz

O b s a h :

1. Charakteristika ŠD

- 1.1 Materiální podmínky
- 1.2 Personální podmínky
- 1.3 Charakteristika provozu ŠD
- 1.4 Podmínky přijímání uchazečů do ŠD
- 1.5 Podmínky ukončení vzdělávání ve ŠD
- 1.6 Popis ekonomických podmínek
- 1.7 Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví
- 1.8 Pedagogická dokumentace
- 1.9 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

2. Charakteristika školního vzdělávacího programu školní družiny

- 2.1 Cíle vzdělávání ve školní družině
- 2.2 Formy vzdělávání
- 2.3 Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- 2.4 Délka a časový plán vzdělávání

3. Obsah vzdělávání

1. Charakteristika ŠD

1.1 Materiální podmínky

Škola se školní družinou je v okrajové části města. ŠD je samostatnou součástí budovy školy společně se školní jídelnou a tělocvičnou.

ŠD se nachází v přízemních prostorách.

Oddělení družiny využívá herny v prostorách ŠD a třídy v budově B školy. V prostorách ŠD se nachází také kancelář vychovatelek, WC pro dívky a dvě šatny. Ve vstupní hale před ŠD je WC pro chlapce. Všechny herny jsou vybaveny vhodným nábytkem, stoly a židlemi. Podlahovou krytinou je PVC, pro oddech žáků slouží koberce, které jsou umístěny v oddechových koutcích. Všechny herny jsou vybaveny umývadly s teplou a studenou vodou. Ve vybraných hernách je televize DVD a video. Herna, která je největší je vybavena horolezeckou stěnou, žebřinami, stolem na stolní tenis a stolní fotbal.

Všechny herny a kancelář ŠD jsou vybaveny domácími telefony, které jsou napojeny na venkovní zvonek.

ŠD je vybavena kamerovým systémem, který monitoruje prostor vstupní haly a venkovní prostor před ŠD.

ŠD využívá prostor družinových průlezek, školní zahradu, sportovní areál školy, tělocvičnu ZŠ.

1.2 Personální podmínky

Činnost školní družiny je zajišťována kvalifikovanými odborníky. Všichni vychovatelé mají pedagogické vzdělání. Vychovatelé ŠD jsou zařazeni dle kategorizace, dále se vzdělávají v samostatném studiu v oboru a v organizovaných formách DVPP.

Vedou zájmové kroužky žáků dle vlastní specializace a osobního zaměření.

1.3 Charakteristika provozu školní družiny

Kapacita ŠD je 240 žáků 1. - 5. ročníku.

Provoz ŠD: od 6.00 do 8.00 hod., v případě děleného vyučování do 8.45 hod.
v odpoledních hodinách od 11.45 do 17.00 hod.

1.4 Podmínky přijímání uchazečů do školní družiny

O přijetí účastníka k činnosti družiny se rozhoduje na základě písemné přihlášky. Součástí přihlášky k činnosti družiny je písemné sdělení zákonných zástupců účastníka o rozsahu docházky a způsobu odchodu účastníka z družiny.

Žádost o mimořádné uvolnění je možno provádět pouze předem a jen písemnou formou.

1.5 Podmínky ukončení vzdělávání v školní družině

Ukončení vzdělávání ve školní družině je vždy na konci příslušného školního roku. Předčasné ukončení docházky do školní družiny je možné jen na základě písemné žádosti zákonných zástupců účastníka.

1.6 Popis ekonomických podmínek

Ekonomické podmínky vychází z normativu krajského úřadu a prostředků z rozhodnutí zřizovatele.

Zřizovatel hradí provozní náklady částečně.

Zájmové vzdělávání ve ŠD je poskytováno za úhradu.

Ředitel školy stanovil výši úhrady jako příspěvek na částečnou úhradu neinvestičních výdajů. Podmínky úplaty jsou stanoveny vnitřní směrnici takto: 80 Kč měsíčně na jednoho účastníka činnosti ŠD. Tato částka platí pro každého dalšího účastníka v případě docházky sourozenců do ŠD.

Úhrada je splatná 2× ročně vždy do 15.9. a do 31.1.

1.7 Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Během všech činností ve školní družině je dbáno na dodržování zásad bezpečnosti, ochranu zdraví dětí i zaměstnanců.

Prostor ŠD je vybaven odpovídajícím zářivkovým osvětlením.

Koberce jsou pravidelně čištěny a PVC myté mokrou cestou, místnosti jsou pravidelně větrány okny.

Lékárnička pro první pomoc je umístěna v kanceláři ŠD, je přístupna k ošetření v dopoledních i odpoledních hodinách, je pravidelně kontrolována a doplňována.

V případě úrazu zajišťují vychovatelky první pomoc, o úrazu informují rodiče a vedení školy. Kniha úrazů je umístěna ve škole.

Vychovatelé se pravidelně zúčastňují bezpečnostních školení.

Pitný režim v odpolední ŠD je zajištěn čajem ve várnici ze školní jídelny. V budově školy je automat s nápoji a mléčnými výrobky.

Žáci mají možnost se převlékat do odpočinkového oblečení.

Na začátku školního roku jsou žáci poučeni o bezpečnosti a ochraně zdraví, společenských normách chování v ZŠ, ŠD, ŠJ ve venkovních prostorách, při společných vycházkách, výletech a akcích. O poučení je veden záznam v přehledu výchovně vzdělávací práce. V případě úrazu jsou žáci opětovně poučeni o zásadách bezpečnosti a ochraně zdraví.

Při zahájení činnosti kroužků jsou žáci poučeni o bezpečnosti a ochraně zdraví při činnostech v těchto kroužcích. O poučení je proveden zápis v záznamu o práci v zájmovém útvaru.

Děti jsou poučeny o zákazu svévolného opuštění školní družiny.

K bezproblémovému chodu ŠD jsou žáci jednotlivých ročníků vedeni k příznivému sociálnímu klimatu, vzájemnému respektu, přátelskému vztahu ke spolužákům a pracovníkům školy, naučit se asertivně řešit konflikty – bránit se šikaně a sociálně - patologickým jevům.

Vychovatelé jsou nápomocny při řešení problému žáka, spolupracují s třídními učiteli.

1.8 Dokumentace školní družiny

Přehled výchovně vzdělávací práce

Docházkový sešit

Přihláška k činnosti školní družiny

Záznam o práci v zájmovém kroužku

1.9 Spolupráce se zákonnými zástupci a jinými subjekty

Vychovatelé úzce spolupracují se zákonnými zástupci.

ŠD spolupracuje při své činnosti s MŠ Opava, Olomoucká.

Vychovatelé jsou ve stálém kontaktu s třídními učiteli a úzce s nimi spolupracují.

Školní družina se aktivně zapojuje do soutěží, které pořádají ostatní školní družiny okresu Opava. Rovněž sama některé pořádá.

2. Charakteristika školního vzdělávacího programu ŠD

Školní družina se ve své činnosti řídí vyhláškou č. 74/2005 sb. o zájmovém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.

Školní družina tvoří ve dnech školního vyučování mezistupeň mezi výukou ve škole a výchovou v rodině. ŠD není pokračováním školního vyučování, má svá specifika, která ji odlišují od školní výuky. Hlavním posláním ŠD je zájmové vzdělávání, které poskytuje účastníkům naplnění volného času zájmovou činností se zaměřením na různé oblasti. ŠD umožňuje účastníkům rekreační činnosti a využití nabídky spontánních činností.

ŠD vykonává činnost ve dnech školního vyučování. ŠD může vykonávat činnost i ve dnech, kdy neprobíhá školní vyučování a to včetně školních prázdnin. Po projednání se zřizovatelem může ředitel školy přerušit činnost školní družiny v době školních prázdnin. Družina může vykonávat činnost pro účastníky nebo účastníky a jejich zákonné zástupce i ve dnech pracovního volna.

Cíle vzdělávání ve školní družině

Vycházejí z obecných cílů vzdělávací soustavy §2 odst. 2 školského zákona, navazují na cíle, stanovené školním ŠVP vlastní ZŠ.

1.	Probouzet v žácích kladný přístup ke škole, ke vzdělání, naučit je rozlišovat čas práce a čas odpočinku a relaxace.
2.	Rozvíjet jeho osobní přístup ke získávání nových vědomostí pro jeho osobní všeobecný rozhled, umožnit osvojení strategie učení a motivovat pro celoživotní učení
3.	Podněcovat k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů, pomáhat rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi
4.	Motivovat nabízené zájmové činnosti a rozvíjet praktické dovednosti
5.	Uvědomit si vztah k vlastní práci i práci druhých
6.	Vést žáky k zhodnocení vlastní činnosti a uvědomění si sama sebe a své postoje
7.	Zvládnout a prohlubovat správné zásady chování ke spolužákům, vrstevníkům, handicapovaným lidem a dospělým osobám
8.	Rozvíjet kamarádství, schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
9.	Vést k toleranci ke spolužákům jiné kultury, bez předsudků o společenských vrstvách a majetku
10.	Připravovat žáky k samostatnému řešení problému, nalezení vhodného postoje a vyřešení problému
11.	Posilovat komunikaci a prohlubovat komunikační schopnosti žáků
12.	Rozvíjet rozpoznávání špatného člověka, předcházet vlastnímu ohrožení
13.	Využívat preventivního protidrogového programu a šikany formou socializačních her
14.	Vytvářet potřebu projevu pozitivních citů, rozvíjet vnímavost a citové vazby k lidem
15.	Učit žáky aktivně rozvíjet a chránit své fyzické, duševní a sociální zdraví
16.	Podporovat žáky ve zdravém způsobu života, k aktivnímu vztahu k vlastnímu zdraví
17.	Zapojit se do environmentálního programu školy

Cílové kompetence		
jsou utvářeny v průběhu celého období navštěvování školní družiny		
1	k učení	žák se aktivně účastní didaktických her, chápe důležitost přípravy na vyučování, samostatně čte, používá encyklopedie, internet, procvičuje,
2	k řešení problémů	chápe, že vyhýbání se řešení problému nevede k cíli, pozná jakou chybu udělal a uvědomuje si jak ji napravit a jak se z ní poučit, započaté činnosti dokončuje, hledá varianty řešení problémů a vybírá mezi nimi, všímá si dění okolo sebe
3	komunikativní	ovládá řeč, vyjadřuje své myšlenky, otázky a odpovědi v souvislém projevu, dokáže naslouchat ostatním a zapojit se do diskuse, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými, používá kultivovanou mluvu, rozpozná jednoduché případy manipulativní komunikace
4	sociální a personální	podílí se na utváření dobrého klimatu ve skupině, upevňuje dobré mezilidské vztahy, je schopen požádat i poskytnout pomoc radou i činem, učí se řídit a organizovat činnost ostatních dětí ve skupině
5	občanské	respektuje ostatní spolužáky, odmítá útlak a hrubé zacházení, chápe principy zákonů a společenských norem, je si vědom svých práv i povinností, chápe základní ekologické a environmentální problémy, používá základní společenské normy chování, učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svého jednání /nápadů/
6	pracovní	používá bezpečně a účinně materiály a nástroje, využívá získaných zkušeností v zájmu vlastního rozvoje a přípravy na povolání, po dobu práce udržuje své pracovní místo v pořádku, vyhodnocuje výsledky své činnosti, vybírá si zájmové činnosti dle vlastních dispozic, nebojí se říci „ne“

2.2. Formy vzdělávání

Program ŠD je naplňován těmito formami činnosti:

Činnost pravidelná

- tato činnost je určena týdenní skladbou zaměstnání. Zahrnuje relaxační činnost, oběd, zájmovou činnost, práci zájmových kroužků.

Příležitostné akce

- tyto akce jsou organizovány pro všechny žáky ŠD a většiny se mohou účastnit i rodinní příslušníci / filmová představení, výstavy, soustředění, Den s draky, Den matek, Vánoční zpívání /

Spontánní aktivity

- tyto aktivity se projevují v každodenní individuální odpočinkové a rekreační činnosti, při pobytu venku, v ranní a koncové ŠD

Příprava na vyučování

- jen na základě požadavku rodičů si žáci vypracovávají písemné domácí úkoly. V odděleních je tato činnost prováděná formou didaktických her, četbou časopisů a knih.

2.3 Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními potřebami

Vychovatelé školní družiny spolupracují se školním poradenským pracovištěm, s třídními učiteli i zákonnými zástupci žáků tak, aby se žáci se speciálními vzdělávacími potřebami dle §16 odst.9 školského zákona mohli zúčastňovat všech činností školní družiny za dodržení hygienických a bezpečnostních zásad.

2.4 Délka a časový plán vzdělávání

Školní vzdělávací program školní družiny je vytvořen na dobu neurčitou.

3. Obsah vzdělávání

Obsah vzdělávání je rozdělen do těchto vzdělávacích oblastí:

Místo, kde žijeme

Lidé kolem nás

Lidé a čas

Rozmanitosti přírody

Člověk s jeho zdraví

Umění a kultura

Místo, kde žijeme

Výchovně vzdělávací cíle

Orientace v nejbližším okolí školy a bydliště, seznámení se z nejbližší krajiny školy a obcemi v širším okolí našeho města, bezpečnost při cestě do školy, seznámení se s prostředím a činnostmi školy, seznámení se s minulostí i současností našeho města / významné budovy /, poznávání kulturních památek v nejbližších obcích, známá a poznávání nových míst na sportování, dbát na bezpečnost při volnočasové aktivitě. Chránit své životní prostředí.

Obsah činnosti

Vycházky v okolí školy, orientace podle mapy, buzoly, významných budov v blízkém okolí školy, vycházky s dopravní tematikou a následně nákres blízkého okolí s dopravním značením, které děti viděly. Vyprávění si o bezpečnosti na cestách, dopravním značením. Význam dopravních značek prohlubovat malováním a formou her. Účast na dopravních soutěžích. Besedy a vycházky za historickými památkami a významnými budovami města a širokého okolí. Výlety spojené s návštěvou historických a kulturních památek naší republiky. Návštěva sportovišť v blízkosti školy a celého města. Besedy o ochraně životního prostředí, třídění odpadu.

Očekávané výstupy

Vyznačí v jednoduchém plánu místo bydliště / školy/, umí se orientovat v daném prostředí, bezpečně zvládají cestu do školy, rozlišují možná nebezpečí v dopravní situaci, znají dopravní značky a dopravní předpisy, znají historická místa - budovy ve městě a okolí, ví jak chránit životní prostředí, třídí odpad

Klíčové kompetence

K učení, sociální, komunikativní, k řešení problému

Lidé kolem nás

Výchovně vzdělávací díle

Osvojování a dodržování společenského chování/ zdravení, poděkování, požádání, oslovení, úcta ke staršímu/, dodržování pravidel stolování. Vytváření kladného vztahu ke spolužákům, pozitivního klimatu v oddělení/ učit se naslouchat, vycházet spolu bez násilí /rozvíjení smyslu pro kolektiv, předcházení šikaně, úcta k rodičům, starým lidem, sobě samým, vědomí národní a státní příslušnosti, respekt k jiným etnickým skupinám.

Obsah činnosti

Tematické malování a kreslení /já a moje rodina/, povídání si o lidech kolem nás, rodině, co je domov, besedy, seznámení s pravidly soužití v kolektivu školní družiny, třídy. Výroba dáreků pro své blízké, úcta ke každému povolání – pozorování různých zaměstnání lidí / exkurze, besedy, návštěvy rodičů na pracovišti/ a poznávání jejich významu pro život ve společnosti / pexesa, puzzle, kvízy/. Budování vztahu k handicapovaným dětem pomocí vyprávění, sociálních a komunikačních her. Upevňování správných návyků při stolování. Besedy, tematické kreslení o životě jiných etnik a národů. Povídání a besedy o tom, co děti shlédly, četly, viděly, práce s internetem, vyhledávání informací, poučení o bezpečném brouzdání internetem.

Očekávané výstupy

Žáci se naučí být tolerantní a ohleduplní k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám. Umí se správně chovat při stolování, při návštěvách kulturních zařízení, při přesunech v prostředcích hromadné dopravy. Umí hodnotit nevhodné chování své i svých spolužáků. Umí žít v kolektivu. Dodržují řád školní družiny a školní jídelny.

Klíčové kompetence

K učení, řešení problému, komunikativní, činnostní a občanské

Lidé a čas

Výchovně vzdělávací cíle

Seznámení se dětí mezi sebou, s životem lidí dříve a nyní, Budování a dodržování správného režimu dne, výchova k úctě k času druhých, umět vhodně využívat svůj čas/ pravidelné návyky na přípravu na vyučování a využívání volného času/, správný výběr volnočasových aktivit.

Obsah činnosti

Besedy o zásadách pravidelného denního režimu, rozdělení dne, nabídka kroužků, pomoc při výběru kroužků, učíme se rozlišovat povinnosti /co musím/ a zábavu / co chci/. Tématické kreslení, námětové hry, dodržování zvyků a tradic, návštěvy muzea, výroba hodin. Prostřednictvím knih, internetu získat informace o tom co bylo dřív a jak je to nyní. Pozorování ročních období, rozčlenění roku a měsíce, čtvrtletí. Znalost časových údajů. Zachycení proměny lidského života – dětství, dospělost, stáří v kresbě, modelování postav, různé výtvarné techniky.

Očekávané výstupy

Žáci se naučí využívat volný čas zábavou, hrou, sportem. Sžívají se s denním režimem a učí se v něm žít. Poznávají rozdíl mezi prací a zábavou, učí se podřídit činností, které je příliš nebaví. Získávají schopnost chápat čas jako vývojové etapy / historie a současnost /.

Klíčové kompetence

K učení, sociální, pracovní, komunikativní

Rozmanitosti přírody

Výchovně vzdělávací cíle:

Poznávání přírody svého nejbližšího okolí a formování citového vztahu k místu, kde žijí. Utváření pozitivního vztahu k živé i neživé přírodě.

Obsah činnosti

Vycházky a výlety do přírody. Besedy a výstavy. Pozorování změn podle charakteristických znaků (jaro, léto, podzim, zima). Využívání knih o přírodě, tvoření z přírodnin – ovoce, kaštiny, listí a jiné. Ochrana životního prostředí (třídíme odpad, plasty, papír, hliník, sběr kaštanů pro lesní zvěř).

Očekávané výstupy

Umí popsat proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích, pozná nejznámější druhy domácích a volně žijících zvířat, zná základní pravidla ochrany životního prostředí, umí rozeznat škodlivé vlivy na přírodu a životní prostředí.

Klíčové kompetence

K učení, k řešení problémů

Člověk a jeho zdraví

Výchovně vzdělávací cíle

Seznámení se základní zdravotní prevencí, předcházení úrazů, dodržování osobní hygieny, péče o čistotu, péče o své zdraví

Obsah činnosti

Besedy, kreslení na téma mé tělo, námětové hry na zvládnutí základního ošetření drobných úrazů. Otužování vhodným oblečením, plaváním, pobytem venku během každého počasí. Pohyb v tělocvičně, na hřišti, v přírodě, v herně relaxační cvičení, protahovací cviky, dodržování pitného režimu. Besedy na téma „co nám škodí, co nám prospívá“. Kreslení ovoce a zeleniny, hledání zdravých a nezdravých potravin, soutěže ve smyslovém poznávání, příprava rychlého a zdravého občerstvení,

Očekávané výstupy

Žáci dokáží ošetřit jednoduchá zranění, umí chránit své zdraví, ví jak přivolat pomoc, dodržují pitný režim.

Klíčové kompetence

K učení, k řešení problémů

Umění a kultura

Výchovně vzdělávací cíle

Vytvářet u žáků vztah k umění. Uvědomění si možnosti sebevyjádření pomocí hudby, pohybu, různých výtvarných technik a dramatizace. Chápání umění jako určitý styl komunikace s okolím. Vnímání světa kolem sebe, který dokážou svou tvořivou činností ovlivnit.

Obsah činnosti

Použití různých výtvarných technik, jak samostatné zpracování zadaného tématu tak za pomoci předlohy. Používání přírodního materiálu. Návštěvy výstav, účast na školních a mimoškolních soutěžích a výstavách. Zpěv písniček, jak dětských, lidových tak umělých. Návštěvy koncertů, poslech hudby. Hudební hry, hra na tělo, nástroje vlastní výroby, použití Orffova instrumentáře, tradičně laděných hudebních nástrojů i těch netradičních/ bubny, djemle, zvonkohry/. Vyjádření hudby pohybem,

scénický tanec, seznámení s lidovými tanci různých zemí, návštěvy divadel a kin, vytváření vlastních krátkých scének, hra krátkých pohádek na základě knižní předlohy, práce ve skupině, propojení různých uměleckých směrů/ malba na hudbu/.

Očekávané výstupy

Žáci si osvojí různé výtvarné techniky, hudební nástroje, jsou schopni hodnotit, jak své vlastní výtvarné, hudební, taneční a dramatické výsledky tak i ostatních.

Žáci znají celou řadu písniček a umí je rytmicky doprovodit, zvládají dramaturgii krátkých pohádek

Klíčové kompetence

K učení, komunikativní, sociální